

PĚCHOTNÍ ROZHLEDY

ROČNÍK I.

Redaktor: Plukovník gšt. Bobuslav Fiala.

ČÍSLO 11.-12.

Generál J. Brossé:

Součinnost zbraní.

(Z franštiny přeložil pplk. gšt. F. Pohunek.)

(Dokončení.)

Dělostřelectvo doprovodné.

V období rychlých pohybů, kdy protivník klade odpor jen v malých hnízdech odporu, je pomoc dělostřelectva přímé podpory, ať děláme, co děláme, příliš pomalá, aby vyhovovala potřebám situace. Proto jdeme v decentralisaci ještě dále: přidělujeme pěším praporům 1. sledu částice dělostřelectva doprovodného.

Dělo 75 se ostatně k této úloze špatně hodí, neboť jeho koňské spřežení a jeho obsluha jsou velmi zranitelné a kromě toho dráha jeho střel je tak plochá, že musí střeleti z odkrytého postavení, chce-li střeleti na blízko.

V divisi, o níž jsem právě mluvil, dostal každý prapor prvního sledu v době rychlého postupu k Ailette jedno dělo nebo jednu četú jako dělostřelectvo doprovodné. Výkonnost jediného děla byla téměř nula, neboť poddůstojníci, kteří jim veleli, neměli prostředků k průzkumu a k spojení a kromě toho neměli dosti zkušeností. Čety prokázaly z týchž důvodů rovněž jen malé služby. Došlo však k počtné události.

Po jistém průskoku kupředu postoupil velitel nějaké baterie přímé podpory, která stála jen asi 1200—1500 m za 1. linií, z vlastního popudu dopředu, vzal s sebou své průzkumné a spojovací orgány a dal za sebou rozvinouti telefonní linku. Dostal se k veliteli pěší rotý, jehož jednotka byla úplně zastavena kulometným hnízdem v bývalé pozorovatelně a postřelovala úplně celý okolní terén. Velitel baterie provedl ihned zastřelování na tento cíl, který byl pak rychle neutralisován a bylo ho rychle dobyto. Oba kapitáni, pěšák a dělostřelec, dohodli se pak o dalším postupu. Rychle improvizovaná pohyblivá přehrada ulehčila rotě vyražení. Tento postup strhl s sebou celý prapor a pohyb se rozšířil i na sousední části fronty. Postup byl pro toto iniciativní jednání dosti hluboký.

Poučení, které si můžeme odnésti z této příhody, v níž vidíme baterii působiti jako doprovodnou jednotku, je velmi názorné: Dělostřelectvo nemá jenom děla, ale také a především kvalifikovaný velitelský personál, schopný uvésti jej vhodně v činnost tím, že vyhledá pozorovatelnu, rozvine telefonní linku, provede zastřelování. Proto má doprovodná jednotka jen tehdy cenu, je-li pod velením velitele baterie, jenž má k ruce personál k průzkumu a k spojení.

IX. Útočná vozba ve spolupráci s pěchotou a dělostřelectvem.

Útočný vůz přinesl, počínajíc rokem 1917, nové řešení v obtížném problému ochrany pěchoty před nepřátelskými kulomety. Nedobývá terénu. Jako střely 75 nutí i on nepřítele, aby se skryl. Nemohl by tedy bojovati sám. Kromě toho nepůsobí za první nepřátelskou linií, neboť střílí jen na krátkou vzdálenost. Je to tedy hlavně zbraň pro blízkou podporu pěchoty, pro neutralisaci čelních nepřátelských kulometů. Potřebuje, aby byla v patách následována pěšákem, jemuž patří úloha zmocnit se obránců, kteří byli rozptýleni palbou útočného vozu nebo donuceni schovati se v svých skrýších.

Můžeme nějak stanovit vzdálenost, na jakou má jít pěchota za útočnými vozy? Nikoliv! Ta se nezbytně neustále mění. Nepřátelské střílejší kulomety vytvářejí před naší první linií nepřekročitelnou překradu. Útočné vozy postupují v dešti střel, a když se projeví účinek palby tanků, mizí překážka, která bránila pěchotě v postupu. Pěchota musí ihned postoupiti na neutralisovaný cíl, aby se ho úplně zmocnila.

Útočný vůz má proti dělostřelectvu přímé podpory velkou výhodu: je přímo v bojové čáře, je v těsném styku s pěchotou a působí proti dobře známému nepříteli za známých okolností. Je tedy velmi dobře s to řešiti rychle nepředvídané příhody.

Jeho slabinou však je, že je velmi choulostivý na dělové rány, zvláště na dělovou palbu zblízka. Tato zranitelnost bude v budoucnu čím dále tím větší pro zavedení zvláštních děl proti tankům, na př. samočinných děl malé ráže. Proto nemohou se tanky obejít bez dělostřelecké ochrany.

Jeho užití vyžaduje tedy kombinace tří prvků: dělostřelectva, které svou palbou nárazovou, zastíráním dymnými střelami, oslepováním pozorovaten a konečně palbou proti bateriím chrání útočné vozy před nepřátelskou dělostřelbou; útočných vozů, které nutí nepřátelské kulomety zastaviti palbu proti naší pěchotě; konečně pěchoty, která se zmocňuje obránců a dobývá terénu. Rozumí se samo sebou, že se kromě děl užívá k ochraně tanků též všech ostatních prostředků. Pěchota přispívá k ní svými palebnými základnami a lehkými kulomety a tanky samy se snaží chrániti se svými vlastními prostředky.

Útočný vůz je zbraň drahá, křehká a dá se těžko nahraditi, je-li zničena. Proto jí musíme užívati s dobrým rozmyslem.

V řekterých svých velkých ofensivách v roce 1918, zvláště 18. července, užili jsme útočných vozů za pohyblivou překradou. To je řešení, které předpokládá velké bohatství prostředků, neboť hromadíme neutralisační činnost dvou různých zbraní. S počátku se tento způsob osvědčil, ale naše jednotky útočné vozby byly pak rychle decimovány a našeho postupu z prvního dne nemohlo býti využito.

Snad je lepší, útočí-li pěchota za pohyblivou překradou a má také útočné vozy, jdou-li vozy za pěchotou a zasáhnou teprve tehdy, je-li postup zastaven odporem, který lehké dělostřelectvo nemohlo úplně neutralisovati. Šetříme tak útočných vozů, kterých pak může býti vhodně použito v onom údobí útoku, kdy dělostřelectvo, dosáhnuvši

hranic své donosnosti, je nuceno změnití postavení a má již jen málo střeliva.

Bylo by bývalo velmi dobré, kdyby byl útočný vůz mohl nahraditi nedostatky polního děla a mohl zajistiti neutralisaci nepřátelských samočinných zbraní všude tam, kde dělo vypovídá službu, zvláště na odvrácených svazích. Na neštěstí ani útočný vůz nemůže, nechce-li se octnouti ve velkém nebezpečí, působiti na terénu, který se sklání k nepříteli, a to vždy z téhož důvodu: jsa vydán pozorování nepřátelského dělostřelectva, byl by na tomto terénu bez ochrany našeho dělostřelectva.

Naopak zase mohou útočné vozy nahraditi velmi dobře lehké dělostřelectvo při útoku na cíl tak blízký, že naň dělostřelectvo nemůže účinně střeliti, nemá-li zároveň ohroziti naši pěchotu.

X. Ženíjní vojsko v součinnosti s ostatními zbraněmi.

Spolupráce ženijního vojska s ostatními zbraněmi má zvláštní ráz, neboť ženisté nebojují puškami, nýbrž nástroji a poněvadž je nacházíme jenom tam, kde se má provésti nějaká složitější technická práce. Nicméně pomáhají bojujícím vojskům v každé chvíli a jejich úsilí má vždycky za účel zvětšiti možnosti bojujících zbraní. Jejich činnost se prostírá do celé hloubky bojiště: brzy musí zasáhnouti, aby umožnili prvnímu sledu postup v terénu, zbrzděném překážkami; brzy zase budují cesty a stezky, po kterých se dopravují zásoby až k bojovníkům. V obraně začíná jejich úloha v prvních liniích, kde provádějí těžší technické práce, a končí u nejzadnějších linií, kde stavějí úkryty. Někdy, jako na př. při násilném přechodu řeky, pracují ženijní jednotky v nepřátelské palbě, v těsné součinnosti s nejpřednějšími částicemi pěchoty.

XI. Jezdeckto v součinnosti s ostatními zbraněmi.

Spolupráce, kterou jezdeckto přináší společnému dílu, má také zvláštní ráz. Jeho osobitými znaky jsou rychlost přemísťování a zranitelnost, která pochází od koní. Rychlost mu dovoluje předjeti proudy všech zbraní za tím účelem, aby získalo zprávy, chránilo před překvapením a tím jim umožňuje postup beze ztráty času. Zranitelnost mu nedovoluje dlíti na místech, kde je bitva v plném proudu a kde by bylo jeho koňstvo brzy zničeno. Jeho pole působnosti je na okrajích velkých srážek. Buď připravuje a usnadňuje čelní zahájení boje, při přiblížování a zjednávání dotyku; nebo chrání odkrytý bok; nebo konečně v pronásledování se snaží uvésti ve zmatek rozbitého nepřítele, který nemá již náležité soudržnosti, aby mohl chladnokrevně užití svých zbraní.

Má-li bojovati, sesedne s koní a pošle je nazad. Pak bojuje jako trochu prořídilá pěchota, spojujíc své úsilí s úsilím dělostřelectva, leteectva a útočné vozby.

XII. Nemožnost součinnosti zbraní v lesním boji.

Boj v lesích je zvláštním, ale velmi důležitým případem boje, v němž se činnost jednotlivých zbraní nemůže uplatniti normálním způsobem.

Součinnost pěchoty a lehkého dělostřelectva není možná ze dvou příčin:

1. Není možné určití nepřátelská stanoviště. Letectvo, ať už pozoruje zrakem anebo fotografuje, je bez moci. Dělostřelečtí pozorovatelé nevidí nic, ani naši, ani nepřátelskou první linii. Každá přesná palba a tedy i palba blízko naší pěchoty je nemožná.

2. Palby mechanické, které nevyžadují přesné znalosti polohy nepřátelských posic, jako pohyblivá přehrada nebo postupná soustředění, nedají se rovněž provést pro plochost dráhy děl 75; část střel vybuchuje nárazem o stromy, čímž se zvětšuje rozptyl tak značně, že nemůže vzniknouti stěna palby, a krátké rány jsou velmi nebezpečné pro útočící vojska. Ani v nižším podrostu by se nemohla pěchota přimknouti k výbuchům, poněvadž jich nevidí.

Hrubé dělostřelectvo může působiti, ale bez velkého účinku, protože je v nejistotě o poloze postřelovaných posic; může páliť jen dosti daleko od naší pěchoty.

Útočné vozy neprojedou velmi hustým lesem. I ve vysokém lese, kde se mohou pohybovat, nemohou jako obvykle pracovat před pěchotou, poněvadž četu tanků nelze ovládati pro velice omezený rozhled. Jsou nuceny jíti za první linií a působiti jednotlivě proti hnízdům odporu, která na některém místě zastavují postup naší pěchoty.

Nepřítel je ostatně v docela podobných poměrech. Nevidí nic a nemůže zasáhnouti svým lehkým dělostřelectvem na krátkou vzdálenost od své pěchoty.

Proto v lesním boji stojí proti sobě pěchota na obou stranách osamocena. Naše první linie má před sebou samočinné zbraně, jež nejsou neutralisovány, nemusí se však obávat účinků nepřátelské dělové palby.

Obě pěchoty nemohou ostatně užívatí svých zbraní tak jako v odkrytém terénu: rozhled i výstřel je velmi omezený. Kulomety i lehké kulomety mohou působiti jen na malou vzdálenost.

Proto, má-li se utvořiti souvislá čára palby, je potřebí velkého množství pěchoty.

Za těchto podmínek mohou nastati dva odlišné případy:

a) Obrana má dosti sil, aby mohla utvořiti pevnou a souvislou čáru palby.

Pak pěchota útočnickova naprosto nemůže zdolat tento odpor. Útok v lese nevede k ničemu. Tím se vysvětluje, že za války ofensivy v lesích, prováděné bodákem, byly vždy velmi krvavé a nikdy k ničemu nevedly. Bitvy v Argonách, ve Vogesách, boje v lese Houthulst jsou po této stránce přesvědčivými důkazy.

b) Obrana nemá dosti sil, aby mohla vytvořiti souvislou čáru palby.

Pak má útočník před sebou nepostřelované mezery, do nichž může proniknouti. Obejde a obklíčí hnízda odporu. To je známý způsob pro s a k o v á n í. Obránce se ocitá v těžké situaci.

Útok v lese vyžaduje rovněž značně početných sil, poněvadž je nutné udržovati velmi blízký styk mezi útočícími jednotkami.

Proto obránce, který má jen omezené prostředky co do pěchoty, musí se vyhnouti tomu, aby se usadil v lesích, neboť tam nemůže využití donosnosti svých samočinných zbraní.

A naopak: může-li obsaditi lesní posici dostatečně hustě, za dobrými drátěnými překážkami, nebude z ní moci býti téměř vůbec vypuzen.

Útok potřebuje velmi početných sil. Nedokáže nic proti husté obraně. Zato nabude dosti snadno vrchu nad protivníkem slabým a roztroušeným.

XIII. Každá zbraň se skládá dnes z velmi rozmanitých prvků.

Čím více se válka prodlužovala, tím více obě válečné strany zaváděly specialisaci svých bojových prostředků. Byly zavedeny četné druhy výzbroje pro každý zvláštní účel a každá zbraň stala se slitinou prvků, z nichž každý měl vlastnosti odlišné od druhého.

Tak má pěchota nejen velmi rozmanité zbraně s plochou dráhou (puška, lehký kulomet, těžký kulomet, 37 mm dělo), ale má také mnoho zbraní k strmé střelbě (granáty, puškové granáty, moždíře Stokes), které velmi vhodně doplňují zbraně prvního druhu tím, že útočícím jednotkám dávají možnost zasáhnouti protivníky skryté buď v zákopech anebo za svahelem a kromě toho jim za jistých okolností dovolují neutralisovati cíl za neustálého postupu vpřed. Proto se dá pěchoty užití v různých kombinacích.

Dělostřelectvo má množství materiálu nejrozmanitějšího vzoru a všech ráží, kanony, houfnice a moždíře. Užívá však i kulometů k své přímé obraně a k střelbě proti letadlům.

Jezdeckto má velmi rozmanité složení, neboť v něm nacházíme jezdce, cyklisty, obrněná auta, jednotky dopravované na nákladních automobilech, kulometry zapřažené nebo na autech, pásová vozidla.

Proto vyžaduje užití kterékoli zbraně dosti složité kombinace různých prostředků. Nebudeme se u toho zdržovati, poněvadž bychom zašli do vnitřní činnosti zbraní.

XIV. Dovolují pěchotě dnešní pokroky ve výzbroji, aby měla boj jen svými vlastními prostředky?

První naučení ze světové války, které jasně plyne z bojů v letech 1914 a 1915, je to, že pěchota je sama o sobě úplně bez moci proti opevněnému obránci, vytvářejícímu souvislou palebnou překradu. Je nutné, aby jí nějaká zbraň ničivá dala do rukou protivníka více nebo méně dokonale neutralisovaného, neschopného užití větší části svých samočinných zbraní, bránícího již jen osamocená a roztroušená hnízda.

Ale po roce 1915 učinila výzbroj pěchoty veliké pokroky. Zvláště před několika lety byla pěchota opatřena lehkým kulometem, jehož účinky do 1200 m jsou téměř stejné jako účinky těžkého kulometu. Kromě toho má dnes mocné, přesné a rychlopalné zbraně pro střelbu strmou.

Je za těchto okolností pravda z roku 1914 také ještě pravdou v roce 1930? Není dnes již pěchota s to útočiti sama? Nemůže svými četnými samočinnými zbraněmi a zbraněmi pro strmou střelbu zajistiti neutralisaci protivníka, i když ten tvoří souvislou palebnou soustavu?

To musíme vyšetřiti dříve, než dospějeme k závěru této studie.

a) Až do posledních dní války je nepopíratelnou pravdou, že když pěchota chtěla sama dobýti posice se souvislou palbou, i když byla málo hluboká, vždycky se naprosto ztroskotala.

V období využití úspěchu, které přišlo po našich velkých ofensivách v létě 1918, snažili jsme se často vynutiti si úspěch, vrhajíce prapory nebo pluky proti liniím kulometů, nečekajíce, až bude dělostřelectvo hotovo tak, aby mohlo zasáhnouti s dostatečnou přesností. Tyto pokusy se nikdy nezdařily a měly za následek velké ztráty, právě jako v roce 1914.

Zde je jeden příklad z mnoha podobných:

Asi v polovině října 1918 bylo pravé křídlo naší IV. armády, když skvěle překročilo Aisne u Mouron, zastaveno nepřátelským zadním vojem, který svými kulomety bránil jižní svah masivu Argonne, za soutěskou Grandpré. Velitelství armády, které chtělo co nejdříve zlomiti tento odpor, který se zdál být slabým, aby poválilo obranu Aisny až k Vouziers, dalo vystřídati v noci divisi, která držela úsek Mouron a dala nové divisi, která přišla, rozkaz útočiti ihned za svítání. Dělostřelectvo nemohlo pro nedostatek času zaříditi své pozorovatelný. Střílelo podle mapy.

Útok se ztroskotál. Při útoku žádal jeden z pluků několikrát své dělostřelectvo přímé podpory, aby neutralisovalo kulomety „čtyřúhelníku“, které mu působily velké ztráty. Toto opevnění bylo dělostřelcům úplně neznámo a nemohli nic užitečného učiniti. Jakmile však byly pozorovatelný a telefonní linky vysunuty na hřbety ležící proti lesu Argonne, bylo viděti na holém hřbetu podél lesního okraje dva za sebou ležící zákopy dlouhé 400—500 m, spojené mezi sebou dvěma jednoduchými spojovacími zákopy. Tato opevnění, docela čerstvá a dosud nezaznamenaná do řídicího plánu, bylo dokonale viděti a poskytovala neobyčejně snadný cíl pro dělostřelectvo. Ale bylo již pozdě: útok musil být odložen na zítřek. Druhého dne bylo „čtyřúhelníka“, s jistotou neutralisovaného lehkým dělostřelectvem, snadno dobyt.

Také Němci se častokrát pokoušeli obejiti se bez pomoci dělostřelectva, ale vždycky marně. Během využívání, které následovalo po jejich velkém průrazu v březnu 1918 na frontě Saint-Quentin, dostali se do „kapsy“ u Montdidiera a pokoušeli se zlomiti náš odpor, nečekajíce na své baterie, které za nimi nepřicházely. Pěchota se vrhla v útok po neobyčejně prudké přípravě kulometnou palbou. Nedosáhla však nijakého výsledku a utrpěla těžké ztráty. Tyto neúspěchy byly koncem postupu našich protivníků na Aore.

b) Po příměří a zvláště po zavedení lehkého kulometu v r. 1924 a po zdokonalení moždíře Stokes nemůžeme se ovšem již opřítí o zkušenosti.

Ale jen prostou úvahou se můžeme přesvědčiti, že pěchota v roce 1930 jako v roce 1914 nemůže doufat, že sama o sobě zlomí souvislý a organisovaný odpor.

K podpoře svých útoků má:

palebné základny: kulomety, 37, Stokes,

lehké kulomety prvního sledu.

1. Kulomet, který má tak mocný účinek na cíle odkryté, nemá účinku na cíle skryté, na velkou plochost drah střel. Proto je to jen velmi nedostatečná zbraň k neutralisaci.

Kulometné střely, které jdou těsně přes násep, nenutí obránce, aby opustil zákop, nýbrž jen aby schoval hlavu. Kdežto neutralizační účinek dělostřelectva 75, které nutí protivníka schovati se v úkrytech, trvá několik minut, trvá neutralisace kulomety jen několik okamžiků.

Kromě toho nemůže kulomet přestřelovati první sled, není-li vzdálen alespoň 1500 m od cíle, na který se útočí; je-li tato podmínka splněna, musí v rovném terénu zastavit palbu, když se ztečná vojska přiblíží na 500 m k cíli.

Obránce potřebuje proto jen velmi krátké doby, aby uvedl v činnost své samočinné zbraně, a útočník mu dává dlouhou lhůtu. To znamená, že neúspěch útoku je jistý.

2. Dělo 37, jehož střelba je rovněž velmi plochá a jehož je u pluku jen několik kusů, může mít při neutralisaci nepřítele jen malý význam.

3. Zdokonalené moždíře Stokes jsou výborné zbraně, jejichž střely s velmi strmou drahou vnikají do zákopů a mají velký neutralizační účinek. Ale za dnešních našich poměrů zásobovacích mají jen malé množství střeliva k dispozici, a to má za následek, že své účinky mohou omezit jen na velmi úzkou frontu.

I kdyby se mohly zavedením nového materiálu zásobovati bohatěji střelivem, je jich příliš málo, takže mohou střílet jen na malou část fronty pluku.

Jsou to zbraně, které mohou velmi účinně spolu působiti při dobývání hnízd odporu, ale nemůžeme pomýšlet na to, abychom jich pověřili místo dělostřelectva přímé podpory v útoku na souvislou a opevněnou linii palby.

4. Lehké kulomety prvního sledu jsou s to působiti během celého postupu. Tato vlastnost je ostatně příčinou jejich existence.

Ale samočinné zbraně obráncovy mají nad nimi nesmírné výhody:

jsou skryté;

střílejí z míst zvlášť k tomu zvolených;

není je viděti;

střílejí bočně.

Naopak, lehké kulomety útočnickovy jsou většinou odkryté;

užívají jakýchkoli palebných stanovišť, které přinese náhoda;

jeť je velmi viděti;

střílejí zpravidla přímo před sebe, čelně.

Proto je souboj mezi samočinnými zbraněmi obránce a lehkými kulomety útočníka veden za nestejných podmínek. Není divu, že dopadne vždy ve prospěch obránce.

Můžeme tedy tvrdit, že dnes, jako v r. 1914 není pěchota s to, aby zajistila neutralisaci organisované a souvislé palebné čáry a že proto nemůže bez pomoci dělostřelectva nebo útočné vozby prolomit takovou posici.

Zato však je velmi dobře s to zdolatí svými vlastními prostředky nesouvislý odpor, hnízda samočinných zbraní, mezi nimiž jsou nepostřelované mezery.

XV. Morální soudržnost zbraní.

Až dosud jsme si všímali jen technických vlastností zbraní, jejich možností materiálních, účinků střel, tvaru drah atd. Ale obávané moderní zbraně jsou nošeny nebo obsluhovány lidmi, a to jsou bytosti s nervy, podléhající citům, dojmům a jsou schopny hrdinského vypětí nebo duševní deprese. Výkonnost stroje sebe dokonalejšího se v boji mění v širokých mezích, podle duševního stavu vojáků, kteří jej obsluhují.

Musí býti splněno mnoho podmínek, aby vojsko bylo ostřílené, chladnokrevné a mělo náležité sebezapření. Bez těchto vlastností nesnese hrozných zkoušek bojiště. Ale jednou z hlavních podmínek je zajisté důvěra. Nuže, nic tak neposiluje důvěru jako vědomí, že máme kolem sebe kamarády oddané, vycvičené a silné. S tohoto hlediska má vzájemná úcta a srdečnost, která má pojití důstojníky různých zbraní, nesmírně důležitý vliv. Níže uvedený, velmi prostý příklad, schválně vybraný v malém měřítku, jistě není málo příznačný po této stránce.

Na planině Lorette, v březnu 1915, provedli Němci útok s překvapením, který měl zprvu úplný úspěch. Na úsvitě vybuchly pod naší první linií minové podkopy a současně počal nepřítel útočit na frontě 700—800 m. široké. Obránci nejprřednějšího zákopu byli úplně zaplaveni útočníky, kteří se dostali až k rotním zálohám a k zálohám praporu, které byly z části ještě v úkrytech. Úsek byl již po několik neděl úplně klidný a ve zdvojovacích zákopech i v zákopech posíl měli střelci dovoleno zouti si na noc boty.

Německé dělostřelectvo spustilo zároveň prudkou palbu. Dělostřelecké telefonní linky byly ihned přetrženy a naše baterie, nemajíce žádných zpráv, prováděly jen málo účinnou a opožděnou palbu. Situace byla dosti kritická, neboť nejbližší zálohy byly ubytovány několik kilometrů vzadu.

Na okraji lesa Bouvigny, asi na 1000 m od fronty, byla v postavení četa horských děl 80 mm, starého vzoru, na pomalou palbu. V té době se užívalo tohoto materiálu často místo minometů, kterých jsme neměli. Četa, o kterou jde, byla pod velením titulárního poručíka, rotnístra na počátku války, velmi prosté povahy, ale naprosto oddaného. Jeho obvyklým úkolem bylo potírání minometů stojících u Chapelle de la Lorette.

Ten, probuzen dělostřelbou, ač nevěděl nic, ale slyšel hluk boje, učinil velmi jednoduché rozhodnutí: zahájil energickou palbu na své obvyklé cíle, minomety u Chapelle.

První ustupující střelci, když spatřili tato dvě děla v plné činnosti, byli plni údivu. Tento pohled probudil v nich cit pro povinnost. Zastavili se a udělali čelem vzad. Jiní se k nim přidali. Přišli důstojníci ujali se velení nad touto skupinou a strhli ji kupředu. Když se Němci objevili, byli přivítáni prudkou palbou. Jenom zásluhou tohoto jádra obránců byl nepřátelský útok zastaven. Téhož večera, s pomocí dělostřelectva, byl proveden protiútok, který byl opakován v příštích dnech několikrát. Němci byli odraženi, zůstali však pány naší bývalé první linie.

Tato příhoda, sama o sobě docela nepatrná, obsahuje v sobě nicméně hluboké poučení: dělostřelectvo, které je si vědomo své povinnosti, které ví, že má před sebou pevnou pěchotu s dobrým duchem, neopustí nikdy svých posic; bude stříleti do poslední chvíle, aby děj se co děj podporovalo své kamarády v boji. Na druhé straně, pěchota vychovaná v citu bratrství s ostatními zbraněmi, nikdy neopustí svých baterií a bude je brániti do posledního dechu. Morální soudržnost mezi zbraněmi je tmel, který dodává jakýmkoli jejich kombinacím nesmírné ceny.

XVI. Závěr.

Nemůžeme v závěru říci nic lepšího, než jsme řekli na počátku: v boji není jednotlivých, oddělených zbraní, bojujících jenom pro sebe, nýbrž je jen organisovaný celek sil a vůlí, jednajících v souzvuku k dosažení společného cíle. Jsou různé zbraně, jako jsou různé prsty na ruce. Každá z nich má svou zvláštní funkci; ale chápeme nějaký předmět nikoliv jedním prstem, nýbrž rukou; zrovna tak nebojujeme jednou zbraní, nýbrž souborem prostředků těsně zladěných.

V taktice není správné žádné řešení, které je učiněno jen s hlediska jedné zbraně, bez ohledu na zbraně ostatní. Veškeré podmínky provedení musí počítati s činností soubornou.

Proto by důstojník nemohl být ani dobrým pěšákem, ani dělostřelcem, ani letcem, ani jezdcem nebo ženistou, kdyby neznal vlastnosti zbraní jiných než té, k níž patří, a kdyby osobních zkušeností o prostředcích, jakými tyto zbraně uskutečňují své úsilí na bojišti.

Hlavní osobností ve velikém dramatu je zajisté pěší bojovník. Ten je to, který v útoku postupuje s nahou hrudí a dobývá terénu obsazeného nepřítelem; ten je to, který v obraně zajišťuje udržení terénu, který obsadil. Všecko se točí kolem něho. Obtíže, které musí překonávat, jsou obrovské: nepřítel soustřeďuje proti němu účinek všech svých ničivých prostředků a svrchovaným úsilím všech má stále býti, aby mu umožnili zdolati prostředky nepřátelské.

Před střetnutím mu dodává zprávy zpravodajské letectvo, chráněné samo letectvem stíhacím, které létá ve velké výšce; jezdeckto jej zpravuje, ušetřuje jej námah, dovoluje mu postupovati rychleji, ženijní vojsko mu připravuje přechody přes překážky.

V boji rozbíjí lehké dělostřelectvo drátěné překážky, která má pěšák překročiti; pak vrhá před něj clonu palby, nutí do skrytů obránce kulometů, které mu brání v cestě; útočné vozy neutralisují kulometry, které nemůže dělostřelectvo zasáhnouti, musí však samy býti chráněny dělostřelectvem; dále vpředu hrubé divisní dělostřelectvo bije na místa, odkud jiné samočinné zbraně ohrožují útok, a ještě dále soustřeďuje svou palbu na odolné úkryty, proti nimž by, až nastane chvíle, bylo lehké dělostřelectvo bez moci. Zároveň si dělostřelectvo armádního sboru bere na mušku baterie, které se snaží překážeti pěšákovi v postupu, a ještě dále armádní dělostřelectvo a letectvo bombardovací útočí na nepřátelský týl, na sklady a železnice, aby nepříteli zabránilo živiti boj zásobováním a zálohami.

Jen tehdy, bude-li kryta činností těchto čelných sil a bude-li si kromě toho raziti cestu vlastními silami, splní pěchota za cenu nesmírných námah a velikých ztrát svůj těžký úkol. Musí však ještě umět přizpůsobiti svůj manévr potřebám, které mu diktuje nutná spolupráce s tak četnými bojovými kamarády, z nichž každý má tak odlišné vlastnosti.

K. G.:

Pěší pluk v obraně podporovaný oddílem dělostřelectva.

Obrana úseku Mont Renaud (na francouzské frontě r. 1918).*)

V druhé polovici dubna 1918 byly poslední vyčerpané vlny německého útoku, postupující podél Oisy, zastaveny jižně od Noyonu na svazích kopečku Mont Renaud. Tento kopeček patří již k posledním pahrbkům, zatarasujícím cestu k Paříži. Byl-li některý pluk počátkem května vržen do tohoto obranného úseku, dostal úlohu, jejíž smysl vystihuje tato věta: „Mont Renaud se svěřuje cti pluku.“ Je pochopitelné, že pluk byl odhodlán hájiti tento kopeček do posledního muže a podle toho se na kopečku zařídil.

Když však Němci příští měsíc zahájili znovu rozhodnou ofensivu na Paříž, narazili na Mont Renaud jen na jedinou francouzskou rotu. Skutečná linie odporu byla posunuta více k jihu. Jak to, že se názory o obranné posici během měsíce tak náhle změnily, že kopec Mont Renaud, pokládán dříve za nejdůležitější bod v úseku, byl najednou tak slabě obsazen a hájen?

Rozbor terénu: Údolí Oisy bylo od nepaměti branou vpádu do krajiny kolem Paříže. Od pramene až k městečku Noyonu táhne se údolí této řeky směrem od východu k západu. Blíže Noyonu naráží řeka na skupinu vršků, které ji nutí zahnouti se trvale k jihozápadu. Jeden vršek, vyčnívající asi 60 m nad údolí, ovládá tento záhyb. Je to Mont Renaud. S vršků je vidět na východ a na jih do údolí Oisy, na západ do údolí Divetty a a sever do nížiny, kterou

*) Podle přednášky, kterou konal plukovník Leroy na dělostřeleckém učišti v Metách (viz náčrt).